

Sygn. akt V U 547/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury i o wysokość renty

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 2 lutego 2016 r. **znak** (...)

z dnia 2 lutego 2016 r. **znak** (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 547/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., rozpoznając wniosek S. K. z dnia 30 grudnia 2015 r., decyzją z dnia 2 lutego 2016 r. znak (...) na podstawie przepisów ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009r., nr 167, póź. 1322 ze zm.) przeliczył wnioskodawcy od dnia 01.12.2015r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem. Do ustalenia podstawy wymiaru renty przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 03 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1982r. do grudnia 1984r., dla których wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 291,91 % i został ograniczony do 250%. Do ustalenia wysokości renty organ rentowy uwzględnił 23 lata i 1 miesiąc okresów składkowych, 9 miesięcy okresów nieskładkowych, 1 rok i 2 miesiące – okresów uzupełniających. Okres pracy górniczej obliczono według następujących przeliczników: 54 miesiące x 1,8, co dało 97,2 miesiące, 122 miesiące x 1,5, co dało 183,0 miesiące, tj. łącznie 280,2 miesiące. Wysokość renty po przeliczeniu wyniosła 3086,92 zł. świadczenie zostało zwiększone o połowę emerytury, tj. o 1487,10 zł. Jednocześnie organ rentowy odmówił przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej z powodu nie wykazania okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym po przyznaniu emerytury.

Decyzją z dnia 2 lutego 2016 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., rozpoznając wniosek z dnia 30 grudnia 2015 r. przeliczył wnioskodawcy S. K. podstawę wymiaru emerytury, przyjmując ten sam wymiar okresów składkowych, nieskładkowych i pracy górniczej, co przy przeliczeniu renty. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru

obliczono na 172,12% na podstawie przeciętnej podstawy wymiaru składek z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wysokość świadczenia wyniosła 2974,19 zł i została obniżona o połowę.

Odwołanie od obu powyższych decyzji złożył S. K., domagając się jej zmiany poprzez przeliczenie obu świadczeń z uwzględnieniem 4500 dniówek akordowych według przelicznika 1,8. W uzasadnieniu podniósł, że organ rentowy oraz Sąd I i II instancji nie uwzględniły mu pracy na stanowisku górnika operatora ciężkich maszyn przodkowych i przepracowania łącznie 4.500 dniówek akordowych pod ziemią na przodku, mimo że zgłaszał na tą okoliczność dowody z zeznań świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W czasie od 25 kwietnia 1992 r. S. K. pobierał na podstawie decyzji z dnia 30 kwietnia 1992 r. rentę inwalidzką górniczą, a od 01 lipca 1993 r. nadal pobiera przyznaną na podstawie wyroku z dnia 07 września 1994 r. rentę inwalidzką trzeciej grupy w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w dniu 12 września 1982 r. Renta przysługuje mu na stałe.

Ostatni wykazany okres podlegania ubezpieczeniom społecznym wnioskodawcy przypada na okres od 28 października 1991 r. do 24 kwietnia 1992 r.

Dowód: akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy t. I-VI.

Decyzją z dnia 23 lutego 2010 r. znak (...) organ rentowy odmówił mu prawa do przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem 3212 dniówek akordowych wg przelicznika 1,8 argumentując, że wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów pozwalających na przeliczenie świadczenia.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 19 stycznia 2011 r. o sygn. Akt V U 365/10, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy oddalając w sprawie o przeliczenie świadczenia odwołanie wnioskodawcy, jego wniosek o przyznanie emerytury górniczej zawarty w jego piśmie z dnia 12 stycznia 2010 r. przekazał organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Wniosek ten został załatwiony odmownie decyzją organu rentowego z dnia 2 września 2011 r., w której po raz kolejny odmówiono uwzględnienia dniówek przodkowych w wymiarze 3212. Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 10 stycznia 2012 r. w sprawie o sygn.. akt VU 1192/11. Apelacja wnioskodawcy od tego wyroku została oddalona.

Wcześniejsze wnioski ubezpieczonego o przyznanie prawa do emerytury górniczej lub emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych zostały załatwione odmownie z uwagi na brak wymaganego stażu pracy górniczej i pracy w warunkach szczególnych oraz wymaganego ogólnego okresu ubezpieczenia.

Decyzją z dnia 1 października 2012 r. organ rentowy przyznał S. K. emeryturę od (...) od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Przy obliczaniu wysokości świadczenia przyjęto okres pracy górniczej w wymiarze 280,2 miesiące, po zastosowaniu przeliczników w następujący sposób: 54 miesiące x 1,8, co dało 97,2 miesiące, 122 miesiące x 1,5, co dało 183,0 miesiące.

Odwołanie od powyższej decyzji, w którym wnioskodawca domagał się ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem 3212 dniówek akordowych z zastosowaniem przelicznika 1,8 i przyznania emerytury górniczej, Sąd Okręgowy w Legnicy oddalił prawomocnym wyrokiem z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie o sygn.. akt V U 166/13.

Dnia 30 grudnia 2015 r. wnioskodawca wystosował do organu rentowego wnioski o ponowne ustalenie wysokości świadczenia o symbolu (...) i (...), wskazując, iż domaga się przeliczenia z uwzględnieniem zmian ustawy wprowadzonych od 1 maja 2015r. w wariantcie najkorzystniejszym. Do wniosku załączone zostały zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1970-1985 i 1986-1991.

Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy wydał dnia 2 lutego 2016 r. dwie decyzje. Decyzją znak (...) na podstawie przepisów ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009r., nr 167, póź. 1322 ze zm.) organ rentowy przeliczył wnioskodawcy od dnia 01.12.2015r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem. Do ustalenia podstawy wymiaru renty przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 3 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1982r. do grudnia 1984r., dla których wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 291,91 % i został ograniczony do 250%. Do ustalenia wysokości renty organ rentowy uwzględnił 23 lata i 1 miesiąc okresów składkowych, 9 miesięcy okresów nieskładkowych, 1 rok i 2 miesiące – okresów uzupełniających. Okres pracy górniczej obliczono według następujących przeliczników: 54 miesiące x 1,8, co dało 97,2 miesiące, 122 miesiące x 1,5, co dało 183,0 miesiące, tj. łącznie 280,2 miesiące. Wysokość renty po przeliczeniu wyniosła 3086,92 zł. świadczenie zostało zwiększone o połowę emerytury, tj. o 1487,10 zł. Jednocześnie organ rentowy odmówił przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej z powodu nie wykazania okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym po przyznaniu emerytury.

Druga decyzją znak (...) ZUS przeliczył wnioskodawcy S. K. podstawę wymiaru emerytury, przyjmując ten sam wymiar okresów składkowych, nieskładkowych i pracy górniczej, co przy przeliczeniu renty. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczono na 172,12% na podstawie przeciętnej podstawy wymiaru składek z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wysokość świadczenia wyniosła 2974,19 zł i została obniżona o połowę. Przeliczenia powyższego dokonano z uwzględnieniem kwoty bazowej obowiązującej w dniu złożenia wniosku o emeryturę.

Dowód : akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy, w tym: decyzja z dn.23 lutego 2010r., 2 września 2011 r., 1 października 2012 r.; odpisy wyroków SO w Legnicy; wniosek z dn. 30 grudnia 2015 r., decyzje z dn . 2 lutego 2016r. z załącznikami;

-przesłuchanie wnioskodawcy – k. 11-11v, e-protokół od 00:06:36.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazać należy, iż Sąd rozpoznając odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest związany zakresem tej decyzji w tym sensie, iż zakres decyzji wyznacza ramy postępowania – Sąd może dokonywać oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji tylko odnośnie praw, do których zaskarżona decyzja się odnosi. Z kolei zakres i przedmiot decyzji wyznaczony jest przez treść wniosku ubezpieczonego, bowiem generalną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest zasada wnioskowości (art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej). Tym samym w toku badania zaskarżonej decyzji Sąd nie może orzekać o roszczeniach ubezpieczonych, które nie są objęte przedmiotem zaskarżonej decyzji, a tym bardziej o roszczeniach, które dotąd decyzją organu rentowego nie były objęte, a co do których organ ten posiada kompetencje decyzyjne w zakresie wyznaczonym treścią wniosku.

Mając powyższe rozważania na uwadze, należy wskazać, że wniosek S. K. z dnia 30 grudnia 2015 r., zgodnie z jego wyraźną i jasną treścią, dotyczył ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury i renty w oparciu o przepisy, które obowiązują od 1 maja 2015 r., przy uwzględnieniu wariantu najkorzystniejszego. Wniosek ten nie zawierał żądania przeliczenia świadczeń z uwzględnieniem wyższej ilości dniówek przodkowych . Nie zostały też do niego dołączone żadne nowe dowody, które pozwalałyby na poczynienie ustaleń w tym zakresie. Stąd też przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie była jedynie kwestia przeliczenia świadczeń z uwzględnieniem obowiązujących przepisów i danych zawartych w nowo przedłożonych drukach Rp7.

Przedmiotem skarżonej decyzji ZUS nie była tym samym kwestia przeliczenia renty i emerytury z uwzględnieniem zwiększonego wymiaru dniówek przodkowych z zastosowaniem przelicznika 1,8. Kwestia ta będzie mogła należeć do rozstrzygnięcia przez organ rentowy w odrębnej stosownej decyzji – w przypadku złożenia przez wnioskodawcę stosowanego wniosku o takie przeliczenie, do którego powinny być dołączone nowe dowody, w tym z powołaniem się na zeznania nowych świadków, co pozwoli na ponowne zbadanie tej kwestii w trybie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Zgodnie z nim prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Jak dotąd wniosek taki nie został przez wnioskodawcę złożony, przez co organ rentowy nie miał podstaw do ponownego badania tej kwestii, dotąd rozstrzyganej na niekorzyść wnioskodawcy w powołanych wyżej kolejnych decyzjach i prawomocnych wyrokach sądów. Stąd brak było podstaw do czynienia ustaleń i rozważań odnośnie tej kwestii w niniejszej sprawie, bowiem zaskarżone decyzje nie zawierały rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Na marginesie należy jedynie wskazać, że zgodnie z treścią art. 51 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162, poz. 1118 z późn. zm.) przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Stosownie do ust. 2 powołanego przepisu, przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.

Z treści zacytowanego przepisu jednoznacznie wynika zatem, że wskazane wyżej przeliczniki mają zastosowanie przy obliczaniu wysokości emerytury i nie mogą tym samym być zastosowane do przeliczenia renty.

Odnosząc się do prawidłowości przeliczenia renty i emerytury dokonanego w zaskarżonych decyzjach, to wnioskodawca nie przedstawił żadnych zarzutów odnośnie ich prawidłowości, poza zakwestionowaniem przyjętego wymiaru okresu pracy górniczej. Analiza zgromadzonych dokumentów w aktach ubezpieczeniowych wnioskodawcy, wyklucza jednak uznanie, że okres ten został zaniżony. Poza tym, dokonane przeliczenia odpowiadają prawu i uwzględniają dane odnośnie wysokości podstaw wymiaru za kolejne lata pracy wnioskodawcy, wynikające z nowo przedłożonych druków Rp7, czego wnioskodawca nie podważał.

Prawidłowo też organ rentowy odmówił wnioskodawcy przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem przepisów obowiązujących od 1 maja 2015 r., czego wprost dotyczył wniosek S. K. z dnia 30 grudnia 2015 r. Od tego dnia do ustawy emerytalnej wprowadzono ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 552) art. 110a. Zgodnie z nim, wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ustalenie wysokości emerytury w oparciu o ten przepis może nastąpić tylko raz (ust. 2 art. 110a).

Jaka wynika zatem z treści powyższego przepisy, aby móc na nowo obliczyć wysokość świadczenia na jego podstawie, trzeba wskazać okresy zatrudnienia, które przypadają w całości lub w części po przyznaniu emerytury. Tymczasem wnioskodawca, co wprost przyznał w trakcie przesłuchania i co wynika niewątpliwie z dokumentów zgromadzonych w jego aktach ubezpieczeniowych, nie podlegał on zatrudnieniu po przyznaniu mu emerytury. Stąd brak było możliwości zastosowania przeliczenia z art. 110a ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd nie stwierdził nieprawidłowości w zaskarżonych decyzjach organu rentowego i w konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie S. K..